

РЕЦЕНЗИЯ

за дисертация на тема “Психологически аспекти на окултизма в творчеството на Кандински” на Яна Петева Миновска
от доц.д.изк. Незабравка Иванова

Представената за рецензиране дисертация на тема: “Психологически аспекти на окултизма в творчеството на Кандински” е разгърната на 210 страници текст: 26 стр. цветни илюстрации – 47 на брой. Структурирана е в шест глави, увод, заключение и обширна библиография - 203 заглавия.

В уводната част се третира обхвата на изследването, което включва и въпроса за актуалността на проблема за влиянията на окултизма върху творците от епохата в края на 19 век и началото на 20 век. Този проблем е обект на изследване особено през последните десетилетия, за което свидетелстват множеството публикации в различни страни от Европа и Америка. Тези публикации разкриват нови хоризонти в разглежданата взаимовръзка между идеите на окултизма и неговите разклонения и абстрактното изкуство. На фона на многобройните публикации оскъдността на подобни изследвания в нашата страна е очевидна. Затова дисертацията на Яна Миновска заслужава внимание, а поставените и третирани от нея въпроси представляват особена важност за разбирането на абстрактното изкуство и в частност – за творчеството на Василий Кандински.

Обект на изследването “се явява взаимодействието и развитието на творческия светоглед на художника Василий Кандински, с идейния свят на окултизма”(с. 5). От това произтичат целите и задачите на изследването, което се простира в широк културологичен план, разкривайки по-цялостна картина на духовната атмосфера на времето. Авторката градира още две основни задачи между които е “хронологичното проследяване и научен анализ на възникване на идеите в творческия свят на художника”, както и анализ на категорията “духовно” в теоретичното наследство на Кандински(с. 5).

Изполван е преди всичко хронологичен подход, при който се очертава естествено съвпадение в “житейските и творчески промени на художника”. Авторката подчертава, че този подход изхожда от утвърденото на Запад и в Русия историографско мнение, че творческото развитие на художника следва “някак естествено” неговите биографични етапи на развитие, (с. 6) което от своя страна аргументира в дисертацията четирите епизода на прехода от символизъм към абстракция. Това обосновава и разделението на четири творчески епизода, третирани в трета и четвърта глава на изследването. Като по-висша цел на проучването е “проследяването във всеки един епизод, как връзката с окултния свят” предоставя необходимите средства за “набавяне на архетипна символика като азбука на абстракцията.”(с. 7)

Миновска определя съдържанието на понятията, с които борави в дисертацията. Между тези понятия ключова роля са пада на понятието “абстракция”, което се използва в разбирането на безпредметно изкуство. Повече място е отредено на изясняване на термините “окултизъм, мистицизъм, езотерика” като основополагащи за разбиране на “духовното” при Кандински. Понятието “символ” цели “да обедини визуалните промени в избора на образ,

